

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken September 1 - ső napján, 1815 - dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Egy *Capell Lofft* nevezetű úr a' *Morning - Chronicle* ujságlevelnek kiadójához küldött következő foglalatú irásában megmutatni igyekezett azt, hogy *Bonapartét* Sz. Iona szigetére küldeni éppen nem szabad legyen. Azon irás eredetiképen így szól: *Sproton Hallban*, Jnl. 30-ik napján. Uram! Azon tudósítás, hogy a' nagy *Napoleonnak* szárazra lépni sem engedik, és talán *Sz. Helenára* viszik, tsak nem erőt vett rajtam, noha régóta szokásomba vettem, sokat elszenvadni, és mindent bévágni. Nem tudom, ha a' Császárt lehessen-é hadifogolynak tekinteni. Ha mind ezen környülállásokat, mellyek az ő személyét, az ő állapotját, és ide jövőtelét illetik, megfontoljuk, az én vélekesem szerint, annak tartani nem lehet. De tegyük fel, hogy szabad legyen is, de Anglia Országban két száz esztendőktől olta ez szokásban nintsen. Hát ítélőszék előtt kérdezhetnénk-é ki őtet? Nem tudom, melly jussal mi, avagy más akárki is a' szövetségek közül is mivelhetné ezt. De hát ugyan az életét elvehetjük-é minden kivallatás nélkül? — Az még rosszabb volna annál, ha valamely a' tsatában éppen fogságunkra került ellenséget megölnénk. Valljon van-é jusunk arra, hogy mi egy személynek az ő vele járó méltósága és betsüllete eránt, mel-

lyek az életnél is drágábbak, ilyen hatalommal éljünk, 's őtet egy vadon szigetre fogságra vitessük. *Bonaparte* az Admiraltás segítségével által Britanniai határok közt vagyon. Őtet ha nem született, de még is egy ideig való angliai polgárnak szükség tartani, és így tekintvén őtet, a' Habeas-Corpus-akta szerint se *Skotziába*, sem a' tengeren túl lévő földre őtet fogságra küldeni nem lehet. Minden személyek, a' kik az Angliai határok közt vagynak, ha azok idegenek, tehát egyideig való angliai alattvalókká, ha pedig Anglus születésűek, ugy állandó anglus jobbágyokká lesznek. Noha ugyan ő az Anglus földön nintsen, még is az Angliai törvényeknek oltalma alatt vagyon. Mihelyt ő *Plymouthba* tartatik, már egy Angliai Grófságban vagyon. Ha egy *Habeas - Corpus* akta kiadatna, azt bé kelene tellyesíteni, és a' *Bellerophon* hajónak Kapitánya annak örömet engedelmeskedne. Ezt, minthogy most a' Parlamentom üléseket nem tart, a' Kanczellarius kiadhatná. Én azon vélekedésben vagyok, hogy ezen esetben deportatio, transportatio, avagy relegatio törvény szerint semmi helyt nem találhat, kivéven a' törvényszék elébe való idézés, megszententziázás után, a' törvény azt meghatározná. Itt nem lehet kivánni a' hasonló eseteknek elő hordatását, mivelhogy ez egy egészen szokatlan történet; de ez nem is szükséges, minthogy ez

a' mostani történet, a' más mindennapi történetektől, legfőképpen a' személynek méltóságára nézve, nagyon különböző. Már ezen környülállásokhoz képest beszélvén, a' dolognak mivolta a' következő: Ő felment önként a' hajóra, *Maitland* kapitány fogadta őtet, a' mint mondja titkos parantsolat mellett. Mihelyt minden közösülés, levelezés, és kikötés avagy szárazra való lépés megtiltatott néki, már ennek valamely parantsolatból, és valamely czélből kellett történni. A' *Habeas - Corpus* aktának foglalata szerint csak törvényes módon lehet megvizsgálni, ha a' megfogatott személyek igazságosan vagy igazságtalanul fosztattattak meg szabadságoktól, és a' szabadságnak minden elvétele igazságtalan, a' mellynek törvényes volta nyilván és szorosán meg nem mutattatik. En egyet sem esmérek a' mi törvényeink közül, melly egy illy tselekedetet helybe hagyná, a' melly már mint mondják, végbe is vitetett. Azt reménylem, hogy nem annyira jutott még dolgunk, hogy a' Szövetségeseknek akaratjuk, 's tselekedeteik reánk' nézve törvények vólnának 's a' t.

A' *Morning-Chroniclének* kiadója ezekről így beszél: „Közönségesen azon vélekedésben vannak az emberek, hogy egy törvény fog hozattatni, a' mellyben az Országlószéknek hatalom adatik arra, hogy *Bonapartét* állandó fogságban tarthassa, melly dolog a' mi törvényeinkben esmeretlen. — A' Ministerek csak egy különösen arról hozott törvény mellett vitethetik másuvá *Bonapartét*; és csak egy különösen arra elkészített akta mellett hajthatják őtet ki. Mint hogy ő Angliába eljött, és az Admirálisnak jurisdicciója alatt vagyon, már jusa van néki a' mi törvényeink jóltévségéhez. Ezt valamely rabszolga meg nem nyerheti, a' nélkül hogy szabados legyen; és semmiféle ember, bár millyen nagy bünöslényis, megíteltetés nélkül által nem szállitathatik. Mi az olly intézeteket, a' mellyek a' közönséges bátorságra megkiván-

tatnak, éppen nem ellenzük, de az Angliai törvények se sértetessenekn e.g.“

A' felljebb megnevezett *Capell Lofft* ur, a' következő napon ismét megjelenvén tudományának minden ráfordításával igyekezett megmutatni, hogy a' *Bonapartéval* való bánás a' *Magna Charta*, a' *Habeas - Corpus* akta, és *Bill of Rights*, sőt az egész Angliai büntető törvényhozás ellen való tselekedet légyen.

Ellenben Augustus 3-ik és 4-ik napjain ugyantsak azon *Morning - Chronicle* nevezetű ujságlevélben több személyek megjelentenek, és azok közt egy aszszonyszemély is, kik a' *Capell Lofft* ur állításait megczáfolni igyekeztenek vala. A' többi közt ezen gondolatokat megjegyzésre méltóknak itélvén, azokat a' Magyar Publikummal közöljük;

„A' *Bonaparte Napoleon* megfogattatásáról és jövendőbeli sorsáról *Morning - Chronicle* ben kiadatott levél (igy szól ezen gondolatoknak leirója) nagyon szemet szúrt. Egy megkülömböztetett törvénytudónak aláírása, és azon kedvező ítélet, a' mellyet maga az Ur is (a' *Morn. Chroniclének* kiadója) az ő előhordott indítóokairól tett vala, szükségesnek teszük, azon okainak, részre nem hajló megvizgáltatását. *Capell Lofft* urnak vélekedése az, hogy *Bonapartét*, kit ő még „Császárnak“ nevez, hadifogolynak tekinteni nem lehet; hogy se nekünk, sem a' Szövetségesek közül valamelyiknek jusa nintsen arra, hogy őtet ítélőszék elébe idézzük, életétől megfoszszuk, avagy szoros őriztetés végett messze földre küldjük, hogy a' számkivetésbe való küldés, általszállítás, és az Országból való kivetés Nagy Britanniában nem törvényes, kivévén, ha azt a' folytatott processusnak végezete után a' törvényt valakire mondja; hogy *Bonaparte Plymouthban*, ugy mint egy britanniai Grófságban való jelenléte, őtet ideigvaló Nagy Britanniai jobbágyá teszi, 's néki a' mi törvényeinkre, nevezetesen a' *Habeas - Corpus* aktára just ad. 's a' t.

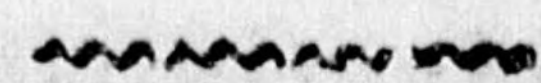
Nagy tisztelettel maradván az *Urnak*, és *Capell Lofft* *Urnak* vélekedéseik eránt, azt azonközben megjegyzeni, engedelmet kérek, hogy azon vélekedés itt a' dolognak hamis előadásán fundáltatik, 's így az én valóságos meggyőződéseim szerint, hibás legyen. Az *Ur* *correspondense* láttatik a' maga mesterségéhez tartozó tárgyakat ollyszükken érteni, hogy ezen vittató kérdésnek meszsze kiterjedő és határok közzé nem szoritott voltát illendően meg nem ítélni, különben soha se jutott volna eszébe az, hogy egy illy felette idegen tárgyat az *Anglus* polgári törvénynek hatalma alá hozni igyekezzen.

„Az Angliai Constitutió szerint, a' külföldi tárgyakra nézve a' Király egyetlenegy képviselője a' népnek. A' Királyban, mint valamely középpontban a' népnek minden ságárjai öszve egyesülnek, 's őtet olly fényességgel vesikkörül, melly által minden idegen nemzetnek felelmesse és tiszteletessé tetetődik, betsültetik. A' mi a' Király hatalmával, a' külső hatalmasságokra nézve történik, az az egész britanniai nemzetnek tulajdonitatik. Ugyan azon okból vagy on a' Királynak jussahadat indítani, 's békességet kötni. Mert a' mint minden természeti és nemzeti törvényeknek irói bizonyítják, a' hadizenés jusáról, mellyel minden magános személyek birnak, mihelyt polgári társaságra lépnek, mindegyik lemondván, azt a' Fejedelemnek általadják.

Bonaparte e' f. h. 7-dikén a' *Lowther* *Lorddal*, és *Lyttleton* *urral* két óráig tartott beszélgetése közben, a' mint a' *Londoni* közönséges ujságlevelek állatják, sok rosszat szóllott a' maga idejekori emberek ellen. Kivéven két személyt, u. m. az Angliai Régens Herczeget, és az *Angoulemei* Francia Hertzeget, az azon beszélgetésében. *Lord Wellingtonról* nem szóllott semmit. *Mulligan* *ur* nevezetű, *Bathi* kereskedő a' mult Aug. 9-ik napján *Plymouthba* utazott azon feltétellel, hogy a' kö-

zönséges ujságoknak legujjabb tárgyát (*Bonapartét*) megszemlélhesse. Minekutána az ahoz legkedvezőbb időről tudakozódott volna, azt a' feleletet kapta, hogy 5 órakor del után lehet őtet látni. De a' nyughatatlansága miatt azon órát el nem várhatván, tsónakot fogadott, 's azon a' *Northumberland* hajónak szomszédságába delután 2 órakor elment. Nem sokára látta is a' nevezett *Mulligan* *ur* *Bonapartét* a' hajó-szobájának ablakjánál, a' ki papirosoknak szelljelszaggyatásával foglalatoskodott, 's azokat a' tengerbe hanyta. *Mulligan* *ur* egynéhány darabot kisedett a' vizbol, a' mellyeket a' viz habzásai hoztak a' tsónakja felé. Viszszajöven *Bathba*, 's azon felfogott darabirásokat öszveragasztván, azt vette eszebe, hogy némellyek azok közül igen fontosak legyenek. Ezen irásokat *Coxe Hippesley* *ur* a' Kormányzásoknak általadta. A' többek közt egy Amerikai embernek, *Párisból* Jun. 22-ikén *Bonapartéhoz* intézett levele is találtatik, de ezen levélnek foglalatját a' mostani környülállásokban közönségessé tenni az okosság nem engedi. Más kevésbé fontos darabirások is voltak azok között: p. o. Az Angliai Régens Herczeg beszédjeinek, mellyeket a' Parliamentom utolsó ülései elkezdődésének 's végződésének alkalmatossággal tartott, Frantzia nyelvre való fordításai; egy sorsával meg nem elégedett Tisztnek folyamodása, és *Muratnak* egy *Drouot* Generálhoz intézett levele, a' mellyben ezen Ex-Király arra kérte a' nevezett Generálist, hogy *Bonaparténál* pártját fogja neki 's a' t.

Azon *Northumberlandből* és több más hajókból álló hajósereg, a' melly *Bonaparte Napoleont* a' *Sz. Ilona* szigetere viszi és elkéséri, Aug. 11-ik napján az oda való mentiben *Falmouth* mellett elvitorlázott. A' *Zenobia* nevű hajó a' most megnevezett kikötőhelybe jött vala, és eleség megszerzése végett, 's *Northumberlandből* néhány leveleket hozott a' szárazra. Ezen levelekben

foglalt tudósítások szerint, *Bonaparte* azon hajóban igen vigan volt. A' legelső kérdése a' volt: Vannak-e a' hajón olly Tisztek, a' kik *Whist* játékot értenek? Az utazás hosszú! Én az időmet olly vigan 's megelégedve mint tsak lehet, akarom el tölteni.

Minekelőtte *Bonaparte* a' maga kísé-
rőitől, a' kiknek véle tovább utazni meg
nem engedtetett, elvált volna, a' körülö-
te volt Tisztek közül egynéhanyaknak bi-
zonyságlevelet is adott. Ezt a' bizonyság-
levelet azon Tiszteknek kivánságokra *Gour-
gand* Oberster írásba foglalta, *Bonaparte*
pedig e' képpen modifikálta: „A' környül-
állások nem engedik, hogy az Urát tovább
is magamnál megtartsam. Az Ur nékem
buzgósággal szolgált. Az Urnak ezen utolsó
alkalmatosságban való magaviselete ditsérete-
met érdemli, és nékem azt bizonyítja, hogy
igasságom volt, a' midőn az Urban bizakod-
tam. Költ *Northumberlandban* Augustus 7-
ik napján 1815. — *Napoloen*:“ — Ezen
ritkábban nyomtatott szókat *Bonaparte* a'
következendő mondás (mellyet t. i. a' fel-
jebb említett *Gourgand* Oberster feltett va-
la) helyébe iratta: „Az én boldog környül-
állásaimban nékem az Ur buzgósággal szol-
gált, és mivelhogy szerentsétlenségem-
ben is engemet elkésért, az által azon jó
vélekedésemet megerősítette, a' mellyel én
eránta viseltettem. Fogadja el az Ur az én
köszönetemet.“

Még minekelőtte *Northumberland* el-
utazott volna, *Bonaparte* a' maga kísé-
rőivel *vingt-uw* játékot olly vigan játszott,
mintha semmi kedvetlenségbe sem esett
volna.

Northumberland hajóban nagy örző se-
reg vagyon, és eleséggel 's bútorokkal te-
le vagyon rakva. Ezen hajónak nagy la-
kó palotája igen szépen ki vagyon tzipfrázva,
's házi bútorokkal felékesítve, és deszkafallal
kétfelé osztva; egy e' képpen választott
felében hál a' *Bonaparte*, a' másikban pe-
dig *Cockburne György* Ur. *Bonaparténak*

és az ő kísé-
rőinek szabadság adatott, hogy
Angliában mindenféle luxushoz és a'
kedvre való éléshez tartozó tárgyakat tet-
szések szerint vásárolhassanak. Mellynél
fogva gyakrabban küldöttek a' szárazra, 's
egy billárdot, a' legritkább borokat, ki-
mondhatatlan sok kártyajátékokat, Schach-
játékokat 's a' t. és igen sok Anglus köny-
veket magoknak szereztek. — A' *Londoni*
legjobb ujságlevelekben is mindennap azo-
kat lehetett olvasni, a' mellyeket *Bellero-
phon* Tisztjei *Plymouthba* küldöttek, 's
azokban majd valamellyik kávéstól ujság-
levelet, majd tobákat *Bonaparte* számára
kértek vala.

Aug. 12-ik napján a' *Regens-Hertzeg-*
54-ik születése napja egész Anglia Ország-
ban minden kitelhető pompával meginepelte-
tett. *Londonban* ágyuk durrogattak, a'
házak kivilágosítottak 's a' t. A' pénzváltó
ház ezen napon bészárva maradott.

Az *Austriai Császár* a' legelső Fejede-
lem, a' ki az *Angliai Tiszteknek* vitézi
rendeket adatott. Eő Felsége 23 *Maria*
Theresia vitézi rend keresztet osztott ki azon
Generálisok, es *Tisztek* közt, kik a' *Wa-
terlooi* ütközetben batalionokat vezérlettek.
Az *Orosz Császár* és a' *Pruszsiai Király* is
mint mondják, fogják e' példát követni.

Az *Angliai* mostani tengeri erő 833
mindenféle nagyságú hajókból áll. — *Aber-
eromby* General is, azon *Anglus* regement-
nek Oberstere, a' melly *Bonaparte* őrizte-
tésére *Sz. Helena* szigetébe küldetik, *Bo-
naparténak* hosszús hadi foglya vala *Ver-
dunben*.

Exmouth Lordnak, *Morseilleből* Jul-
18-dik napján az Admralitáshoz küldött
tudósításában, Murat volt *Nápolyi Király* fe-
lől ezek foglaltatnak: Ezen holnapnak (*Ju-
liusnak*) 13-ikán Marsal *Murat*, ki akkor
Toulonban volt, *Rotcthi* Gen. Lieutenan-
tot, 's maga Adjutánsát hozzám küldötte azon
ajánlással, hogy őtet egy hajómra felvigyem

's Angliába szállítsam által. Én azon Tisztnek azt a' választ adtam, hogy ha *Murat* valamelyikre a' *Toulon* előtt álló Anglus hajók közül a' maga személyének megoltalmaztatása végett jönni akar, az igen is megeshetik; de hogy én semmire sem kötelezem magamat az ő további sorsa eránt, a' melly azon esetre az Angliai Országlószéktől függne. Ma tudtomra esett, hogy *Murat* a' visszajött Adjutánsától megértvén az izenetemet, *Toulonból* elment, 's utját napnyugotra Piemont felé vette légyen.

Egy hadi hajó parantsolatot vett, hogy az itt meghalozott Gróf *Merveldt* Cs. Austriai követnek holt testét által szállítsa. Annak özvegy hitves társa is ugyan azon időben hajóra fog ülni, és Hollandián keresztül Hazájába menni.

Frantzia Ország.

A' közelebb mult Augustus 16-dik napján kiadatott királyi parantsolat szerint a' rendkívül való hadifizetéseknek kielégítésére fognak minden departementek a' tehetségekben álló eszközökhöz képest rendkívül való módon *Száz millió* frankot, mint hadi requisitiót a' királyi kintstárba fizetni. Azon királyi rendelés e'képpen szól: „Az a' Frantzia Ország ellen végre hajtott próbetétel kényszerítette az idegen hatalmasságokat hadi seregeikkel együtt Frantzia Országba előre nyomúlni a' végre, hogy a' közönséges tsendesség háborítóit kezekre kerítsék. Most ők a' mi földünkön vannak; ezen rosszak mind elfordíthatnak volna, ha a' Mi szavunk figyelmetesebben meghal-gattatott volna; de távól légyen a' Mi szivüktől akármiféle vádolás! A' Mi népeinknek szenvedései nem engednek Nékünk gondolkozni másról, hanem tsak azoknak enyhítettésekről, a' midőn mi azon már nem meszsze lévő szempillantatot várjuk, a' melly azon szenvedéseknek véget vett. A' mostani környülállások olyanok, hogy Mi a' segítő eszközökben nem válogathatunk, hanem kéntelenítetünk azon eszközöz nyulni, melly Nékünk legkevésbé károsnak, és

legalkalmatosabbnak lenni látszik arra, hogy azon alattvalóinknak, a' kik leg többet szenvedtek, enyhülést szerezzünk, hogy az ő terheiknek egy részét azokkal is viseltessük, a' kik kevesebbet tettek és szenvedtek.“

„Mi arra határoztak meg magunkat, hogy egy ideig tartó képpen egy rendkívül való adót felállítsunk, melly az Orzágnak mindenféle departementjeire, azoknak tehetségekhez képest, felfogosztattatni; azon reménységben lévén, hogy akar melly terhesek legyenek is ezen áleozatok, azok még is nem annyira nyomorgatók lesznek, mint egy számadás és rend nélkül való bánásnak hosszabb tartóssága.“

„Tellyes bizodalunk lévén a' legnevezetesebb kereskedőknek, földes uraknak, és tőkepénz birtokosoknak hazai szeretetekben, azt kívánnuk, hogy ők magokat, a' szerentsétlen történetek által semmivé lett polgártársainak könnyebbítettésekre tzelző gondviselésünkkel öszveegyesítsék. Mi mindazáttal nem kívánnuk, hogy azok a' summák, a' mellyeket ők a' reájok eső summákon felől fizetni fognak, végképpen rajtok maradjanak; sőt inkább eza' fellyülhaladék tsupa költsönadásnak fog tartattatni, a' melly azért fog fizettetni, hogy ezen rendkívül való adó, a' sürgető környülállásokhoz képest annál hamarabb beszédethessen.“

„Meggondolván azt, hogy azon gonosz miatt, melly naponként nevedik, a' két kamaráknak öszvegyüllésére nem várakozhatunk, hogy azon intézeteket, mellyeket a' szükség kíván, velek együtt meghatározzánk, rendeltük és rendeljük a' mint következik. (Ezutánn következnek 19 tizikelyek, a' mellyek az eleinte említett hadi requisitiónak meghatározatásait foglalják magokban, ezekutánn pedig az egyenes departementekre azon 100 millióból eső summákat.) —

Drouot Generalis, a' mint a' zsurnal des debats emliti, önnön magát fogolynak

feladta *Párisban*. General *Debelle* is, a' ki mindjárt a' Julius 24-ikén kiadatott királyi rendelésnek megértése után azon departementben, a' mellyben akkor volt magát miot fogoly béjelentette, *Párisba* fog vitetni, a' megítéltetés végett.

Marsal *Ney*, mint mondják, egy *Páris*-ből álló gyülekezet által fóg megítéltetni. Aug. 19-dik napján 2 gend'armierietisztoktól kísértetve, a' kik veleültek a' kocsiban, *Párisba* megérkezett.

A' *Bonaparte József* és *Jeromos* megfogattatásokról az utóbbi *Párisi* közönséges újság levelekben ezeket olvassuk: *Bonaparte József*, a' ki ennekelőtte egynéhány napokkal alattomban *Wadtlandba* megérkezett vala, az Aug. 3-dik napját követett éjjel *Rolles* mellett fekvő *Allamandi* várban megfogott. *Bernben* adatott volt ki e' végre a' parantsolat, mellyet Oberster *Brandlin* egy *St. Galleni* karabélyos kompániával végre hajtott vala. *Bonaparte József* azon várban egy elrejtett ajtón ki ment és elakart szökni, de észre vévén, hogy a' vár katonákkal körül van vétetve, vissza jött a' vár épületjébe, 's ott elakart bujni. A' setétben egy katona bajonetjével körül belől tapintván, *Bonaparte József*re egy zugolyban akadott, 's a' kezén megsebesítette. Ez által ő sok vért elvesztvén, ajúlásba esett. Szorosan őriztetik a' várban, mig további rendelkezések oda érkeznek.

Bonaparte Jeromos felől pedig ezeket beszélnek: „Bizonyosnak lenni látszik, hogy *Bonaparte Jeromos* egyik volt a' legelső szökevények közül, ki olly szerentsés volt, hogy *Párisból* minden akadály nélkül elmehetett.“ Ő Jun. 27-kén egészsésséggel 's minden szembe tünés nélkül oda hagyta *Páris* városát. Két tsekely kotsi-

ból állott az egész úti készülete; 's azokat is éppen szembe nem tünő béreslovak által 8—10 órani járasra vonatta. Minekutána így két postastátziót hátra hagytak volna, ezen utazók tovább postalevon mentek. — A' két kocsiban négy személyek ültek, a' kiknek költött nevek 's költött passusok is lévén, utazó kalmároknak, vagy selyem kereskedőknek lenni gondoltattak.“ — Ugy látszik, hogy ezen utazók szerentsésén a' *Helvétziai* határokra értek.“

Német Ország.

A' közelebb mult *Augustus* 20-ik napján *József Eő Cs.* Fő Hertzegsége szeretett *Nádor-Ispányunk* *Frankfurtból* *Schaumburgba* eiutazott vala.

Orosz Birodalom.

Azon két *Elefántok*, mellyeket a' *Persiai Schach*, *Sándor* Császárnak ajándékba küldött, *Petersburgba* már megérkeztenek.

Elegyes dolgok.

A' *Gazette de France* nevezetü újságlevél azt állatja, hogy a' *Párisban* lévő idegen hadi seregeknek számát még most szorosán meghatározni nem lehet, az azonban bizonyos, hogy ezen város naponként 200 ezer font kenyeret, több mint 100.000 font húst, és 10.000 litre (butellia) pályinkát azon szövetséges hadi seregek közt elosztat, pedig ebben a' számban azon elegség bé nem foglaltatik, mellyet a' polgárok a' tulajdon lakásokra kvártélyba küldött katonáknak adnak, avagy más lakosoknak, kik az efféle katonákat mások helyett pénzért magokhoz kvártélyba veszik, fizetnek.

A' közelebb mult *Aug.* 20-ik napján a' fogságban lévő Marsal *Ney*, a' *Párisi* Politzianak Prefektusa által, a' ki a' végre *Ney* lakó szobájába ment volt, kikérdeztett; ez a' kivallatás 5 óráig tartott.

Aug. 30-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 340 3/8 forintot *Váltótredulában* Egy Csász. aranyért 15 forintot 46 krt.

A' tchén husznak a' fontja 28 król 27-re alább szállitatott.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 41.

A' Magyar Kurir 70-dik darabjához.

Magyar Ország.

Budáról írják, hogy *Izsákbán* Tek. Pest, Pilis, és *Solt* törvényes egyesült Vármegyéknek egy nevezetes helységében, Tek. Nemes, sok szép Tudományokkal és Virtusokkal tündöklő Hazánkfia Revisuyei *Reviczky József* Ur, idejében a' Pesti Kir. Universitásban a' Policziának és Cameralis Tudományoknak rendes és közönséges Tanítója, 's egyszersmind a' Kir. Törvényes Táblának Assessora hasznos életének 65-ik esztendejében meghalálozott. Ez a' megboldogult nagy lelkű Hazánkfia mint a' Királyi Táblának Assessora az Országnek 4 nevezetes Gyűlésében, a' deák és magyar nyelvekben a' Diáriumot folytatta, az az, az Ország Gyűlésének historiáját, és actáit írta. Ezeken kívül sok tudós írásai és munkái által mind a' két Magyar Hazában nevezetessé tette magát. Született Tek. Bihar-Vármegyének *Deretske* nevezetű mezővárosában 1750-ik esztendőben.

Sopronyból írják, hogy az oda való igen híres és mind a' két Magyar Hazában esméretes kőszén bányák még most is igen virágoznak, mellyeknek mivelésekben méltán azt lehet tsudálni, hogy a' földnek fel-tolódása által hegyek, és a' hegyekből völgyek támadnak.

Zemlinből (Zimonyból) Aug. 14-dik napján arról tudósítatunk, hogy a' Fényes Porta különös parantsolatjából a' Trawniki és Nizzai Basa a' jelenvaló aratásvégződése után a' pártos *Serbusok* ellen táborba szállani és a' haborút mindjárt elkezdeni parantsoltattak; az ellenek kikészült Török hadi seregeknek száma 40. — 60.000 emberre tétetődik.

A' Hazai és külföldi Tudósításoknak 16-dik darabjában mindjárt az első lapon azt olvassuk, hogy *Budán* a' Sz. István első Apost. Magyar Király emlékezetes napja Aug. 27-dik napján fényes pompával ültetett meg számos ur személyeknek jelenléteben; ugyan akkor közönséges bútsújárás is volt, mellyet Méltós. *Kovalik János* Püspök, és Generális Vicárius vezette, és Eő N. mondott a' nagy Misétis; a' Fő Templomban Fő-Tisztelendő *Viturka György* Apátur és Komáromi Plébánus magyarul predikállott; németül Fő-Tisztelendő *Schmid* Apátur Rátzkevei Plébánus, a' kik mind fontos Predikátzióikkal mind azoknak kellemetes előadásával Halgatóikat egészen elragadták. Ezen Orátorok elevenen éreztek Halgatóikkal, hogy *előbb igaz Magyaroknak kell lennünk, ázután lehetünk igaz Keresztények.*

A' Rosnyai Megyés Püspöknek Mélt. Gróf *Eszterházi László* Ur Eő Nagyságának felszenteltetése a' mult Aug. 20-dik napján vitetett végbe Méltós. *Szabó András* Kassai Püspök Eő Nagysága által igen fényes pompával. Ennek a' Fő-Papnak szolgáltak Fő-Tiszt. *Szuhányi Ferentz* Pankotai Apátur és a' Kassai kerületben tudományokra ügyelő, és F. T. *Viczmándy Lajos* Toubi Prépost és Tartzali Plebánus Ur.

Szántóról Tek. *Zemplin vármegyéből.* Érzékeny és háládatos szívvel szemléljük Fels. Urunk atyai gondoskodásának azt a' szerentsés következését, melly által a' tehénhimlő béoltásának mivoltát Ns. Megyénkben is béhozattatni kegyelmesen parantsolta. Ezen parantsolathoz képest a' Gönczi Járásnak érdemes Orvosa *Krausz Fülepp Jakob* Ur a' nem régiben tartatott Gyűlésében

ezen Ns. Megyének, 987. adófizető gyermekeknek neveiket adtafel írásban, a' kikbe ő hiteles bizonyságokkal megerősítve ezen megbetsülhetetlen találmányt béoltotta. Mind öszve pedig lajstromának bizonyága szerint 1782 nemes, adófizető és zsidó gyermekekbe a' Públikumnak teliyes megelégedésével. A' Tek. Ns. Vármegye méltóztott azt igérni, hogy az adófizető gyermekek közül e' részben mutatott szorgalmatosságának megjutalmaztatása végett a' Fels. Helytartó Tanátsnál is ötet bé fogja jeleníteni, és ötöt megjutalmaztatni igyekezni.

T u d ó s í t á s .

A' ki a' tudatlanságnak, és az azzal öszve köttetett érzéketlenségnek veszedelmes állapotjába még egészlen be nem merült, gyakran érzi annak szükséges voltát, hogy Szívét a' mindenek Igazgatójához fel emelje, szükségeit eleibe terjeszse, segedelmét alázatos bizodalommal kérje, és egész élete folyását bölts Gondviselésébe ajánlja: hogy így a' Világ viszontagságai hordozására, és még a' leg nagyobb gonoszak között is az ő Keresztényi bátorságának megtartására alkalmatossá tétetessen. Ha valaha, épen a' mostani időben van erre szüksége minden rendű és állapotú embernek, mellyben az életnek gonoszai tsupportosan reánk tódultak, és az azok alól lehető ki szabadulásnak reménylése ingadozó lábbon áll. Hogy ezek között tsüggedező reményiségünket meg erősithessük, a' Szívet sokszor el foglaló bizonytalankodást és szomorúságot magunkból ki üzessük, a' Vigasztalás kútfejére akadjunk, és életünket, a' mennyire lehet, örvendetessé, és így bölddoggá tehessük: erre egy hathatós eszközt adott kezünkbe ama nagy tudományú és kegyességű Bétsi Predikátor G l a t z J á k o b Ur, illyen tzimü munkájában: *Kegyes Elmélkedések és Könyörgések, a' pallérozott Familiák számára, nem tekintvén a' Vallás kümbőségére.*

Ezt a' munkát én egész pontossággal,

és könnyen érthetőleg, született nyelvünkre fordítottam, és az Előfizetésnek útján ki nyomtattatni szándékozom, hogy Hazánk Kegyes Fijai és Leányai is a' magános órákon értelemmel és buzgósággal tisztelhesék a' mindnyájunk Attyát. Ezt minden Vallásbeliek használhatják, mint a' mellybe, a' mindenek által gyakorlandó igazi Kegyességre, és jó Kereszténységre vezethető Elmélkedések és könyörgések foglaltnak. Egy nyomtatványnak az ára író papiroson 3. nyomtató papiroson 2. fl, melly is igen tsekélység a' nevezett Könyv Jóságához, és a' minden Dolgok drágaságához képest.

Kérem azért a' Városok és Helységek minden Vallásbéli Egyházi Tisztelendő Szolgáit, hogy szándékomat elő mozdítani méltóztassanak. Az öszve gyűjtendő pénzt, — melly is December első napján túl ne haladjon tovább — a' Tisztelendő Esperest Urakhoz küldjék, a' kik azt az Érdemes Előfizetők neveiket, Rangjokat, és az Exemplárok mennyiségét tisztán le irván, az alább nevezett Helyeken le tehetik. Az eredeti Német munkának Jósága és igen nagy haszna felől meg győzöttetvén, 7. Fejedelmek és 5000 Előfizetők segítették annak ki adattatását. Vajha a' Magyar Méltóságos, Nagyságos, Tekintetes, Fő Tisztelendő, Tisztelendő, és Tiszteletes Uraságok 's Asszonyosságok is tselekedettel meg mutatnák, hogy az illy köz-hasznú munkát elő mozdítani, és az Istent tisztelni szivesen kívánják! Irtam Rima-Szombatban, Augustus 20-ik napján 1815.

B a b a r i k F e r e n t z
nyugovó Predikátor.

Az Előfizetést le tehetik.

Debreczenben Ns. Marjay Samuel

Pesten Ns. Kiss István Könyváros

Losontzon T. Szarka János Predik.

Miskólczon Mészár Pál Profess. Uraknál

S. Patakon Tek. Rozgonyi József Prof.

Rima - Szombatban magamnál.